Agrupació Fotogràfica de Catalunya

Carrer Duc de la Victòria, 14, pral.

Any I Núm. 3 Octubre 1925

EL II CONCURS

Hom pensa que entre nostres companys Socis, el Concurs anyal que l'Agrupació celebra, deu ésser l'aspiració final de tot bon aficionat que es senti lliure de certes trabes morals que desvirtúan el bon sentit amb que fou creat. La lluita te d'ésser noble i a ella s'hi ha d'anar amb tot el bagatge de coneixements adquirits, amb plètora d'entusiasme i d'il-lusions a cercar no solament el Judici d'uns homes que posseeixen la màxima representació en nostre art, sinó el fall del públic, jutge suprèm, quals comentaris podreu recollir personalment, escudats en l'incògnit d'un lema o bé en el Jurat que haurà consagrat vostra obra.

Qualsevol que sigui el tema de vostre treball sempre deu ésser aquell que en la Naturalesa us hagi impresionat més fortament, el que us hagi donat moments d'emoció, el que hi hagueu imprès el segell de vostra personalitat, camí únic per a obtar al preat títol d'artista. La materialitat d'un premi no és res quan es porta dintre del cor la flama viva d'un sentiment, quan es tenen els ulls fixes en un fi d'idealitat. L'Art que rastreja, que cerca la lluentor del metall, no és Art, és una passió al servei d'un home esguerrat. L'Art no és un mitjà, és un fi. El premi no pot ésser un fi sinó la representació perenne que de vostra obra us ofrenen vostres mateixos companys, sempre amics, ofrena que si honora al qui la reb, honora per igual als qui la donen. I uns i altres animats pel mateix esperit, honoreu el nom de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya.

LA LLUM

(Continuació)

LA ILUMINACIO. - Per a els distints usos l'ilumínació s'obté pràcticament amb manantials de llum disposats a l'efecte.

Per a poguer mesurar la intensitat de llum fou precís cercar una *unitat de mesura* i Violle recomaná que fos la llum emesa en sentit perpendicular per 1 cm.² de platí en el moment que assoleix la temperatura de fusió.

Aquesta unitat sembla ésser la més apropiada teòricament pero en el seu ús es troven una pila de dificultats que la fan poc manejable, com si diguéssim.

La intensitat d'il.luminació d'una superficie qualsevol es mesura en *bujies-metre.*

Una *bujia-metre* és igual a l'il.luminació que reb una superficie de 1 cm.² d'una bujia ordinaria posada a 1 m. de distancia, essent el plá perpendicular a la direcció de la llum.

QUANTITAT DE LLUM. - Imaginem una lium emesa en totes direccions uniformement per una font aproximada en dimensions a un punt. Aleshores, qualsevol que la llum sigui, excepte la que pot acumular-se en l'espai, la quantitat emesa per segon per la font, requerirá un segon per travessar cada una de les superficies de un nombre qualsevol d'esferes amb centre a la font lluminosa.

Per consegüent, podem mesurar l'il.luminació, a la distancia r de la font per la quantitat de llum que passa per segon a traves d'una unitat de superficie d'una esfera de radi r.

Sigui L la quantitat de llum emesa per la font i la que passa per segón a través de la superficie de l'esfera de radi r, p. e. a través d'una área $4 \pi r^2$. Per consegüent la llum que passa a través d'una unitat de superficie de la mateixa esfera es

$$L / 4 \pi r^2$$

fórmula de la qual es dedueix la següent llei: *L'il.luminació es inversament proporcional al quadrat de la distancia.*

DISMINUCIO DE LA IL.LUMINACIO. - Suposem que una superficie plana A B reb llum en direcció perpendicular a ella i sigui L la quantitat de llum. Un altre plá, A C inclinat formant angle amb l'anterior tallará al feix de llum de viaix.

Essent ambdos plans d'igual superficie la quantitat de llum que

rebrá el AB será inferior a la del AC puix no reb sino la quantitat *l*. fig. 3, que no és més que una part del feix.

La quantitat de llum que reb el plá AC ens ve donat per la següent equació:

$$l = L \cos \alpha$$

Els cossos, donc, per la llur estructura han de presentar a un focus lluminós qualsevol plans oblicus a la direcció de la llum ço que en cada cas dona lloc a degradacions de tonalitat.

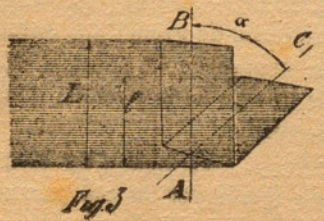

Fig. 3

FOTOMETRIA. - La comparació de diverses emissions de llum prenen el nom de Fotometria i l'aparell de que ens valem per a mesurar les intensitats d'emissió dels focus, el de Fotómetre.

Per a comparar les intensitats L_1 i L_2 de dos focus es comparen les il.luminacions x i y que produeixen.

Si interposem una pantalla blanca, que pot ésser un paper, a la marxa normal dels raig de cada focus de faisó que quiscuna presenti a simple vista la mateixa il.luminació, tenint L_1 i L_2 valors distints, les distancies d_1 i d_2 de cada focus a llur pantalla será també diferent i s'estableix la següent relació:

$$\frac{L_1}{4 \pi d_1^2} = \frac{L_2}{4 \pi d_2^2}$$

d'on

$$\frac{L_1}{L_2} = \frac{d_1^2}{d_2^2}$$

donant-nos aquesta equació un sistema de comparació de les emissions lluminoses de cada focus.

PROCEDIMENTS FOTOMETRICS. - Diversos son els procediments utilitzats en fotometria els quals descriurem somerament.

Fotómetre de Bouguer. - Consisteix en dues pantalles, una translucida i l'altre opaca situades perpendicularment i de modo que la

darrera es trova justament en el punt mig de l'altre. Els focus lluminosos es situan demodo que il.luminin les meitats oposades de la pantalla translúcida des de la part on va la opaca. La igualtat d'il.luminació de cada meitat de la pantalla tarnslúcida s'obté variant les distancies dels focus a la mateixa.

Fotómetre de Rumford. - Consta d'una pantalla de paper blanc i un cos cilindric prim que's sitúa entre la pantalla i els focus. Variant com en l'anterior la distancia dels focus a la pantalla arrivá a obtenir-se una il.luminació igual en aquesta.

Fotòmetre de Bunsen. - En un paper que serveix de pantalla s'hi fa una taca, no gaire gran, de greix; dos miralls convenientment posats donen cada un una imatge de la pantalla. Es varia la distancia dels focus fins que en la imatge de la pantalla donada pels miralls aparegui la taca amb igual intensitat.

Fotòmetre de Jolly. - A base d'un bloc rectangular de parafina dividit en dues parts iguals per un plá paralel a les cares laterals, separades per una làmina d'estany. La comparació dels focus es fa com en el de Bunsen.

(Continuará)

El paisatje artistic en Fotografia

Conferencia donada a l'Agrupació pel mestre

En Miquel Huertas i Tortosa

Descendint al terreny pràctic, dirém que'l fotògraf necessita, abans que rés, enfocar un primer terme vigorós, accentuat, que coretgeixi les parts llunyanes i defectuoses, parts que no admeten modificacions.

Aquesta qüestió dels primers termes és de la més alta importancia, poguent afirmar-se que, quasi sempre, la bona col.locació d'un primer terme decideix l'éxit total de l'obra artística.

Una gran superficie d'aigüa, una planuria de terra sense accidents col.locats en primer plá, destrueixen l'efecte, encara que siguin perfectes l'assumpte principal o els termes llunyans.

El primer plá pot tenir llur valor en les linies que defineixe els seus contorns o en els efectes de llum que's combinen.

En ambdós cassos deurà estar en oposició a les linies dominants del conjunt o als efectes de llum i ombra; per excepció s'alterará aquesta regla, éssent el primer terme complement de la composició.

Retrato

per Joan Rocavert

Deu tenir també el primer plá qualitats de fixesa, de solidesa, podriem dir, ja que ha sigut la base de l'edifici; déu tenir una importancia secundaria, no molt exagerades llurs proporcions i ha d'ésser pur, ben acusat en els contorns. Aquest es el tòc en que's prova la mestria del fotògraf.

Ara bé: de les condicions de fixesa que requerim per a el primer terme, s'ha de desprender una importancia capital d'el mateix, doncs repetim que aquesta importancia deu ésser secundaria; una pedra, una branca, sempre tindrán caracter accessori, servint únicament d'enfoque á l'assumpte principal.

Tinguis en compte, respecte d'aqueix particular, que un primer plá d'ombres vigoroses donará gran relleu i bellesa a una cadena de montanyes, mentre que'l mateix primer terme allumenat amb llum forta, acusa tons enèrgics a les masses de verdor d'els altres termes.

Especial estudi mereix també la linia d'horitzó doncs d'ella depèn l'éxit d'un paisatje.

Tinguém en compte que's ço que s'entén per linia d'horitzó des d'el punt de vista artístic.

No volem parlar de ço que separa el cel de la terra sinó de la ficticia horitzontal que passa per l'ull de l'observador; aquesta canvia, doncs, segons el lloc que ocupa l'objectiu, ull de la càmara fosca.

Veièm, per tant, que encara més que el primer plá, el fotògraf está en posessió de l'horitzó.

A n'aquesta linia d'horitzó va unida l'anomenada linia de cel, confonent-se ambdues la major part de les vegades. I surgeix d'això una qüestió de la més alta importancia en fotografia, an que desconeguda quasi sempre: a quina altura deurá col.locar-se la linia d'horitzó?

Com a regla general dirém que aqueixa linia mai deu passar pel centre de la vista de l'observador, sinó per la meitat superior o per la inferior. En el primer cas, s'obtindrá un efecte d'el.levació, d'altura, en el segón, d'extensió. D'aqui que els marinistes adoptin sempre per la tasca llur la linia d'horitzó en la segona meitat, concedint al cel les dues terceres parts de la tela.

Entre els fotògrafs existeix marcada tendencia a disminuir aqueixa estensió del cel, ço que no es més que una preocupació artística i enclou la dificultat de no acusar més que una massa blanca en l'immensa majoria dels cassos. No obstant, avui que s'ha fet possible reproduir núvols, no hi haurá fotógraf realment artista que deixi de fotografiar en llurs obres aqueix complement de primordial importancia.

Els núvols! Son indispensables en la majoria dels cassos; quan es vol demostrar l'estat atmosfèric, en una sortida o posta de sol, etzètera, etzètera.

Més no n'hi ha prou de combinar un primer terme i un horitzó convenient, ha de composar-se amb aqueixos elements tot el conjunt, completant-lo amb els accessoris.

No voldria cansar vostra fina atenció i procuraré terminar en breu exposant abans lo següent:

La simetria produeix sempre mal efecte, hi ha de fugir-se de que la meitat de la vista sigui repetició de l'altra meitat. Arbres en filaces, quals branques neixen del tronc amb equidistancia desesperant, valls entre muntanyes on el punt de vista o de fuga de les muntanyes que circunden aqueixes valls es trova exactament en la meitat de la prova...

La varietat deurà obtindre's distribuint els efectes d'ombra i llum; s'evitarà col.locar juntes dues masses d'igual importancia i de la mateixa intensitat de llum; una deurá tenir sempre mén interès que l'altra, dominar-la, més aqueixes dominants de llum com les dominants de linia deuen tenir al seu costat masses oposades que destrueixin l'efecte de regularitat, insuportable dintre de l'art.

Resumint: el fotògraf, per a fer una obra artística, tindrá, després d'el.legir l'assumpte, de cercar el millor lloc o desplaçament on pugui reunir les millors condicions artístiques que acabem d'enumerar i que's redueixen a combinar linies i jocs de llum.

Prestará atenció després a donar importancia més o menys gran a tal o qual part del quadre que vulgui composar, treient o afegint qualsevol detall que pugui enlletgir o avalorar el conjunt, cercant l'armonia.

Peró mentres tal artista composará d'una manera, altre ho fará de faisó complertament distinta, segons llur temperament, exigint i logrant cada qual efectes diferents.

D'ací neix l'originalitat de l'obra, el gust artístistic que les diferencia, an que's prenguin d'un mateix assumpte i que varía segons l'impressió que l'artista hagi rebut.

Acabo recomanant a tots els aficionats a la fotografia, que per a apendre i per a millorar llur gust artístic es familiaritzin amb les obres d'els pintors, visitant les exposicions i museus, on sense adonar-se'n es desenrrollará llur gust artístic aprenent a escollir assumptes i a composar com si fos un vertader pintor.

Miquel Huertas i Juncosa

PROGRAMA

OCTUBRE

DIJOUS, 1. - A 19 hores. - Inscripció al *Curs de Impressionat i revelat de clixés.* - A 22 hores. - *Conferencia* amb projecció a prop de *Fotografia general* pel Mestre *N'Adolf Mas.*

DIUMENGE, 4.—*Hostalrich.* Sortida per l'estació de França a 5.40 hores. Tornada a 19.00 hores. Pressupost, 10.00 pessetes.

DIJOUS, 8. - A 22 hores. - *Projecció de diapositives del Migdia de França* a cárrec d' *En Frederic Flos.* - Primera lliçó del Curs.

DIUMENGE, 11.— *Riera d'Arbucies.* Sortida per l'estació de França a 5.40 hores. Tornada a 22.30 hores. Pressupost, 15.00 ptes.

DIJOUS, 15. - A 22 hores. - Segona lliçó del Curs. - *Conferencia* desenrontllant el tema: *Fotografia Pictorial* pel Mestre *En Rafel Areñas.*

DIUMENGE, 18. - Matí a 11 hores. - Tercera lliçó del Curs. - *Girona.* - Sortida per l'estació de França a 5.40 h. Tornada a les 21.57 hores. Pressupost: 15 pessetec.

DIJOUS, 22. - A 22 hores. - Sessió de projecció a cárrec de nostre consoci *N'Evarist Sanllehí* amb el següent ordre: *Pirineu Catalá, Montserrat, Costa Brava, Escorial. Poblet i Saragossa.*

DIUMENGE, 25. - A 11.00 hores. - Quarta lliçó del Curs. - *Jardins de Montjuich.* - Lloc de reunió: Plassa d'Espanya a 9.00 hores.

DIJOUS, 29 - A 22 hores - *Projecció.* - Darrera lliçó del Curs.

NOVEMBRE

DIUMENGE, 1. - *Gualba.* - Sortida per M. S. A. a 5.40 hores Tornada a 21.57 hores. Pressupost: 10.00 pessetes.

DIJOUS, 5. - A 22 hores. - *Projecció.* - Primera lliçó del *Curs de tiratge directe de proves, ampliació i diapositives en vidre.*

DIUMENGE, 8. - *Castellbell i Vilar.* - Sortida per Magoria a 7.45 hores. - Tornada a 19 hores. Pressupost: 8.00 pessetes.

DIJOUS, 12. - A 22 hores. - *Projecció* a cárrec d'*En Joan Porqueras.*

NOTES. — Per a tots els actes que desitgin pendre part els senyors socis, es prega s'inscriguin amb tres dies d'anticipació.

—Per a tota mena de details, dirigiu-vos a l'esatge social tots els dies feiners, de 19 a 21 hores i de 22 a 24 hores, exceptuant els dissaptes que sols es de 19 a 21 hores.

—Aquest Programa es reparteix gratuitament als senyors socis i a les Entitats de carácter similar a la nostra.

NOTICIARI

CURSOS. - En vista de que el mes passat no's rebé el BUTLLETI al seu temps, aquest mes es repeteix el Curs anunciat de "Impressionat i revelat de clixés".

Inscripció 3.00 pessetes.

AVIS. - Tots els socis que assistiren a l'excursió de la Catedral i Arxiu de la Corona d'Aragó son pregats pel bon nom de l'Agrupació, d'entregar a Secretaria una prova en bromur d'algun dels clixés obtinguts. Contrariament aquesta visita ens seria interdida d'ara endavant. Les proves seran entregades al Cabilde i al Director de l'Arxiu.

SOCIS INGRESSATS. - Isidor Madruga. - Josep Ibern Masssó. - Albert Marro. - Lluis Arissó Casanovas.

BAIXES PER MANCA DE PAGAMENT. - Enric Legler .- Ffederic Legler.

PUBLICACIONS REBUDES. - Butlletí del C. de la C. de Bages. - Id del C. E. de Gracia. - Id del G. E. E. Gironí. - Id de l'Ateneu neu E. Popular. - Id del Foment E. de Barcelona. - Id del C. E. Rafel Casanova. - Id del C. E. Minerva. - Id de l'A. E. L'Estel. - Id del C. E. Vilafranquí.

PUBLICACIONS ADQUIRIDES. - Photo Revue. - Revue Francaise de Photographie. - La Photo pour tous

Les obres arribades i que ja teniem anunciades son: L'interpretation artistique par la photographie, par E. Rombaut. - Les procèdés aux encres grasses huile et report, par C. Puyo. - La practique du developpement en photographie, par Ch. Dudivier. - Pour les debutants, par C. Puyo et E. Wallon.

Els noms dels autors conegudíssims en el mon fotogràfic ens veda de fer-los el panegíric.

A n'aquestes seguirán d'altres i hom pensa que assolirem una formosa biblioteca d'obres pertanyents a nostre Art, ultra totes aquelles que'n son base, derivades o germanes.

CLIXE. - Autor: Joan Rocavert.

Les característiques de la fotografia son:

Placa: Sénsima Gevaert.
Exposició: 2".
Diafragma: 6.8.
Objectiu: Dagor Goerz.
Revelador: Metol Hidroquinona.

La fotografia es obtinguda a casa.

REVISAT PER LA CENSURA GUBERNATIVA